

Nr 18.

Ankom till riksdagens kansli den 2 mars 1917 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning och förslag i fråga om för omorganisation av fiskeriadministrationen erforderliga lagändringar m. m. (2 avd.)

Uti en inom andra kammaren väckt, till jordbruksutskottets förberedande behandling hänvisad motion, nr 116, har herr *Molin* i Dombäcksmark hemställt, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t vid verkställande av den utredning rörande omorganisation av fiskeriadministrationen (vilken utredning år 1916 av riksdagen begärdes) jämväl utreda och för riksdagen framlägga förslag till de lagändringar, som för ändamålet kunna befinnas nödiga, ävensom tillika utreda och för riksdagen framlägga de förslag till lagstiftningsåtgärder i övrigt, som må krävas för befrämjande av en planmässig, rationell fiskeripolitik.

Till stöd härför har motionären anfört följande:

»Vid fjolårets riksdag förelågo flera motioner rörande fisket, av vilka motionerna nr 53 i första kammaren och nr 107 i andra kammaren föranledde riksdagen att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte i sammanhang med utredningen angående inrättande av en statens fiskeriundersökningsanstalt jämväl föranstalta om utredning rörande omorganisation av fiskeriadministrationen i riket. Riktlinjerna för denna omorganisation återfinnas uti jordbruksutskottets utlåtande nr 52 vid fjolårets riksdag.

Såväl motionärerna som jordbruksutskottet och riksdagen synas vid ärendets behandling hava förbisett att för genomförandet av en tidsenlig omorganisation av fiskeriadministrationen ovillkorligen erfordras en hel rad av lagändringar.

Hur nyttig och nödvändig en omorganisation av fiskeriadministrationen än vore, efter de linjer riksdagen i sin skrivelse från i fjol uppdroge, lärér målet: en rationellt skött fiskeripolitik här i landet ej nås med mindre jämväl samtliga fisket rörande lagar och författningar grundligt omarbetas och kompletteras och planmässighet och enhetlighet genomföras vid fiskerifrågornas behandling.

Jag tillåter mig härutinnan erinra, hurusom fiskerifrågornas behandling för närvarande är splittrad på ett flertal institutioner: Konungens befallningshavandena, hushållningssällskapen, lantbruksstyrelsen och dess tjänstemän samt domstolarna.

Som bekant ha Konungens befallningshavande i länen vidsträckta befogenheter enligt gällande fiskeristadga. Hushållningssällskapen, som strängt taget icke hava någon myndighet över sig, ha (så gott som undantagslöst) hittills haft hand om fiskerifrågornas praktiska sida, i det att hushållningssällskapen genom de medel, som genom statsmakterna anslagits, satts i tillfälle att ute i bygderna bedriva en, minst sagt, berömvärd verksamhet till fiskerinäringens fromma. Kungl. lantbruksstyrelsen har haft att föreslå tillgängliga anslagsmedels fördelning på de olika hushållningssällskapen samt genom sina tjänstemän utövat konsultativ verksamhet.

Våra domstolar hava att bestämma rörande fisket i sammanhang med meddelande av tillstånd att utföra kraftanläggningar m. m.

Tendensen börjar numera dock gå i den riktningen, att hushållningssällskapen, som allt hitintills och fortfarande ej blott ha rätt utan också plikt att befrämja fiskerinäringen i såväl teori som praktik, alltmera börja spela ut sin roll och ersättas av kungl. lantbruksstyrelsen, dess tjänstemän och myndigheterna i övrigt.

Som bevis på hur hushållningssällskapen numera nonchaleras, må erinras, hurusom det, så vitt jag vet, icke faller respektive Konungens befallningshavande och domstolar in att i fiskerifrågor ens inhämta hushållningssällskapens yttranden. Undantagslöst tagas alltid fiskeriintendenterna och kungl. lantbruksstyrelsens tjänstemän i övrigt till råds med förbigående av hushållningssällskapen och dess tjänstemän. Ett dylikt system kan ej vara ägnat till annat än att skada fisket. Det värsta är dock, att de olika organen för fiskerinäringen icke hava sina respektive verksamhetsområden

klart och tydligt avgränsade. Sålunda händer det, att vad det ena organet gör, kan det andra taga sig före att fördärva och förstöra. Särskilt vad angår fiskodlingsverksamheten lär det ej kunna påvisas någon nytta i ett system, genom vilket det är möjligt, att hushållningssällskapen och kungl. lantbruksstyrelsen så att säga bli konkurrerande, något som självfallet måste bli förhållandet, då kungl. lantbruksstyrelsen lägger sig till med den ena fiskodlingsanstalten efter den andra samt på allt sätt, så snart minsta tillfälle gives, söker att få bort de anstalter, som underhållas av hushållningssällskapen. Att kungl. lantbruksstyrelsen intresserar sig för fiskodling, därom är naturligtvis intet ont att säga, tvärtom, men det förefaller, som det riktigaste då vore, att kungl. lantbruksstyrelsen avlyftade hushållningssällskapens *alla* bestyr med t. ex. fiskodling och själv övertog det hela. Eller ock böra hushållningssällskapen hava saken om hand utan störande inflytanden från lantbruksstyrelsens sida. Frågan om vilkendera parten, lantbruksstyrelsen eller hushållningssällskapen, som rätteligen bör handhava fiskodlingen, torde företrädesvis vara en ekonomisk fråga. Att kungl. lantbruksstyrelsens fiskodlingsanstalter äro synnerligen dyrbara inrättningar i förhållande till hushållningssällskapens, torde vara envar bekant. De praktiska resultaten däremot torde vara lika så goda uti bägge parternas anstalter.

Vad som gäller om fiskodling gäller även om, snart sagt, allt annat på fiskerinäringens område, och klart är, att en så månghövdad inrättning för fiskerifrågornas behandling ej skall åstadkomma någon ordning och reda och några goda resultat.

Ett rationellt ordnande av dessa förhållanden bör enligt min mening gå ut på ej allenast tillgodoseende av de speciella krav, som omförmälas uti riksdagens skrivelse i ämnet under fjolåret, utan även

att en från kungl. lantbruksstyrelsen fristående fiskeriöverstyrelse inrättas, bestående av representanter för såväl vetenskap som praktik,

att uti denna fiskeriöverstyrelse frågorna rörande havsfisket och sötvattensfisket representeras av var sin byråchef,

att Konungens befallningshavande fräntages varje befattning med fiskerifrågans handläggning och att den befogenhet, som nu tillkommer Konungens befallningshavande, överflyttas till hushållningssällskapen, som för ändamålet omorganiserar till, så att säga, första instans vid fiskeriärendenas handläggning, samtidigt som hushållningssällskapen få på sin lott att, med nödig rörelsefrihet, upprätthålla den praktiska och förmedlande verksamheten inom sina områden, och

att gällande föreskrifter rörande domstolarnas befattning med fiskeri-frågor i sammanhang med meddelande av tillstånd till kraftanläggningar m. m. så avgränsas och preciseras, att fiskeriadministrationens befogenhet i något avseende ej föregripes.

För genomförande av denna förslagsvis framställda plan fordras, som ock i början antytts, en hel rad av lagändringar, och även om riksdagen ej skulle gå med på planens realiserande, lär i varje fall konsekvensen av fjolårets riksdagsskrivelse fordra, att flera genomgripande lagändringar måste äga rum.

Med hänvisning till innehållet av min motion nr 216 i andra kammaren under fjolåret, vill jag tillika framhålla, att hur fiskeriadministrationen än organiseras, lär icke målet, en planmässig, rationell fiskeripolitik, nås utan genomgripande omgestaltningar i nu gällande lagbyggnad på området. Ingen lag torde vara i större behov av genomgripande revision än fiskerättslagen. Sammaledes i fråga om lagen om gemensamhetsfiske m. fl. Ingen omorganisation av fiskeriadministrationen lär i och för sig kunna råda bot på det kaos, som råder i allt vad lag och rätt heter rörande fiskerinäringen. Härutinnan kräves framförallt att fiskerifrågan i hela dess vidd i ett sammanhang och planmässigt upptages till behandling och löses utan onödig tidsutdräkt.

Aberopande alltså innehållet uti min ovan nämnda motion nr 216 samt det anförande jag höll vid föredragningen av jordbruksutskottets utlåtande nr 52 i andra kammaren den 29 april 1916 (2:a k:s protokoll nr 63 sid. 79) hemställes, — — —»

Utskottet.

Såsom framgår av motiveringen till förevarande motion voro vid nästlidet års riksdag åtskilliga frågor rörande fiskeriadministrationen och därmed sammanhängande förhållanden i anledning av väckta motioner föremål för riksdagens prövning. Riksdagen avlät jämväl en skrivelse till Kungl. Maj:t med anhållan, att Kungl. Maj:t måtte i sammanhang med utredningen angående inrättande av en statens fiskeriundersökningsanstalt jämväl föranstälta om utredning rörande en omorganisation av fiskeriadministrationen i riket. Denna skrivelse, som tillkom efter hemställan av jordbruksutskottet i ett över två likalydande motioner avgivet utlåtande, grundade sig till huvudsaklig del på ett vid utskottets utlåtande då fogat yttrande av lantbruksstyrelsen, av vilket framginge, att ett flertal fiskerinäringen berörande spörsmål vore föremål för sakkunnig utredning och prövning.

Uti förevarande motion påyrkar motionären en skrivelse till Kungl. Maj:t med anhållan om utredning och förslag till dels de lagändringar, som må föranledas av den omorganisation av fiskeridadministrationen, varom riksdagen nästlidet år begärde utredning, dels ock de lagstiftningsåtgärder i övrigt, som må krävas för befrämjande av en planmässig, rationell fiskeripolitik.

Vad först beträffar kravet på för omorganisationen nödiga lagändringar, läser Kungl. Maj:t icke, därest förslag till en dylik omorganisation efter utredning finnes böra för riksdagen framläggas, underlåta att i sådant sammanhang jämväl föreslå eller låta verkställa de ändringar i nu bestående lagar och administrativa författningar, som därav må kunna föranledas.

Vad därefter angår motionärens i senare delen av sin hemställda framställda yrkande på lagstiftningsåtgärder i övrigt, ägnade att befrämja en planmässig, rationell fiskeripolitik, utvecklas uti motiveringen till motionen detta yrkande närmare till att bestå uti

att en från kungl. lantbruksstyrelsen fristående fiskeriöverstyrelse inrättas, bestående av representanter för såväl vetenskap som praktik,

att uti denna fiskeriöverstyrelse frågorna rörande havsfisket och sötvattensfisket representeras av var sin byråchef,

att Konungens befallningshavande frånges varje befattning med fiskerifrågans handläggning och att den befogenhet, som nu tillkommer Konungens befallningshavande, överflyttas till hushållningssällskapen, som för ändamålet omorganiseras till, så att säga, första instans vid fiskeriärendenas handläggning, samtidigt som hushållningssällskapen få på sin lott att, med nödig rörelsefrihet, upprätthålla den praktiska och förmedlande verksamheten inom sina områden, och

att gällande föreskrifter rörande domstolarnas befattning med fiskerifrågor i sammanhang med meddelande av tillstånd till kraftanläggningar m. m. så avgränsas och preciseras, att fiskeridadministrationens befogenhet i något avseende ej föregripes.

Beträffande då till en början inrättande av en från lantbruksstyrelsen fristående fiskeriöverstyrelse, sammansatt på det sätt som av motionären i de två första punkterna antydes, kan utskottet ej finna annat än att Kungl. Maj:t i anledning av riksdagens nästlidet år avlåtna skrivelse tager denna fråga under omprövning, vadan något ytterligare påpekande i detta hänseende ej synes utskottet vara av nöden. Skulle Kungl. Maj:t efter utredning finna, att den av motionären förslagsvis framställda planen för omorganisationen i denna del skulle vara till fromma för fiskerinäringen

i dess helhet och icke av andra skäl olämplig, är utskottet förvissat om att förslag i sådant avseende framlägges. Att motionärens förslag till frågans lösning är det mest ändamålsenliga, finner utskottet likväl ej ådagalagt.

Den av motionären i tredje punkten föreslagna, genomgripande förändringen av hushållningssällskapens organisation och Konungens befallningshavandes befogenhet i förevarande hänseende, synes utskottet ej för närvarande förtjänt av beaktande. Även denna fråga bliver förvisso föremål för omprövning vid den ofta berörda utredningen, vartill kommer, att det enligt utskottets förmenande ej är lämpligt att på denna väg föranstalta om en omorganisation av hushållningssällskapens verksamhet i sin helhet, vilket spörsmål förut varit under behandling och bör, därest det finnes befogat, lösas oberoende av fiskerinäringen berörande förhållanden. Att främtaga Konungens befallningshavande varje befogenhet med fiskeriärendens handläggning torde för övrigt knappast vara ändamålsenligt och i varje fall ej av omständigheterna påkallat.

I fjärde punkten framställer motionären slutligen i allmänna ordalag en fordran på ändrade föreskrifter rörande domstolarnas befattning med hithörande frågor. I detta sammanhang vill utskottet erinra därom, att i det av vattenrätts- och dikningslagskommittéerna framlagda förslaget till vattenlag m. m., som för närvarande är under överarbetning inom justitiedepartementet, åtskilliga med denna fråga sammanhängande spörsmål blivit beaktade. Utskottet hyser den uppfattningen, att skäl icke föreligga att före framläggandet för riksdagen av detta förslag, taga ståndpunkt till de synnerligen genomgripande, fisket jämväl berörande förändringar i lagstiftningen, som i förslaget avhandlas.

Av det sagda framgår, att de av motionären framförda önskemålen till huvudsaklig del torde bliva föremål för omprövning vid den utredning, varom riksdagen nästförlidet år gjorde framställning. Jämväl motionären medger detta, då han i motiveringen till motionen yttrar, att konsekvensen av fjolårets riksdagsskrivelse i varje fall lärer fordra, att flera genomgripande lagändringar måste äga rum. Slutligen vill utskottet såsom sin allmänna åsikt uttala, att först då frågan om omorganisationen av fiskeradministrationen i dess helhet är utredd, spörsmålet rörande ytterligare i samband därmed stående organisations- och författningsändringar bör tagas upp till undersökning.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att förevarande motion ej må till någon riksdagens
åtgärd föranleda.

Stockholm den 2 mars 1917.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.

Närvarande: Hrr greve Hamilton, Petersson, P. Alfred, Fahlén, Holmquist, Lindblad,
greve Wachtmeister, Persson, Åkerlund, Öberg, Nilsson i Tånga, Sjöblom, Fagerlin, Hage,
Svensson och Molin.

Reservation

av herr Molin i Dombäcksmark, som yrkat bifall till motionen.
